

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy óra 1 ft. — Az esti kiadás külön küldése a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., fél-évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy óra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demény László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppellik Alajosnál (Vollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyitási díjak: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A balatonfüredi szeretetházra

adakoztak a kolozsvári rom. kath. főgymnasium igazgatójához letett 616-ik számú adakozási íven:

Várady Móríc igazgató és az itteni kegyesrendiek házának elnöke 5 ft 39 kr. Salzbauer János 1 ft, Ulár Pál 1 ft, Gosztai Endre 1 ft, mindhárom főgymnasiumi tanárok.

Az I-ső osztály tanulói közül adakoztak gyűjtő Mészáros Alajos k. r. tanár úján: Amberboy József 20 kr, Nagy Antal 40 kr, Pap János ifj. 20 kr, Petyán János 20 kr, Jenői János 20 kr, Karsay Gusztáv 20 kr, Fetti Emil 20 kr, Rácz Miklós 20 kr, Bálint János 20 kr, Pap László 20 kr, Balk László 30 kr, Balogh Hilarius 20 kr, Berás Ábrahám 20 kr, Gája Sándor 10 kr, Putz Miklós 20 kr, Balázs József 25 kr, Pap György 20 kr, Petyán József 20 kr, Pap Gyula 20 kr, Bigyán János 10 kr, Páska Demeter 20 kr, Wiedner József 40 kr, Horváth Károly 20 kr, Weinziel Antal 20 kr, Schreiber Lipót 15 kr, Dobokay István 50 kr, Medgyesi Béla 1 ft, Stary Gusztáv 10 kr, Kozma György 30 kr, Farkas Gerő 1 ft, Lázár Lajos 1 ft, Jakab Endre 20 kr, Pozsár János 30 kr, Roska János 20 kr, Vanka Illés 20 kr, Friesz János 40 kr, összeg 10 ft 50 kr.

A rémuralom árnyéka.

□ Mivé lett a nagy és hatalmas Franciaország? Mivé tette: a népakaratall kendőzött praetorianus zsarnokság? a nemzeti egység és népbecsület védelmével takarozó telhetlen junker-barbárság?!

Tegnap még első helyet foglalt el az európai művelt népek családjában, s bár karját el-elzsbasztá az imperializmus erkölcssten, megvesztegetett hada, de népének szabadságserülettől rettegelt az abszolutizmus világrészünk minden szögletében.

A francia nép kardja 17 év előtt megvédelmezte Törökország épségét, az európai egyensúlyt, hátra lökve a népleigázó kapzsiság egyik nagymesterét; utóbb visszavonta Italiának a egységét, s minap megállította a telhetlen hódítót, megmutatva a világnak, hogy a francia nép kész és képes magas szeszemlére, más népekért s Európa kultur érdekeiért vért ontani.

Ma ez a nagy nép százezer sebből vérzik. Erejét megtörték; anyagilag tönkre tették, területét megnyirbálták, s egy milliókar katonai császárság ágyui alá helyezve, béke címén arra kárhozták, hogy évtizedekig rabszolgaként dolgozzék a porosz császár számára.

És az egész világ békén eltűnt, elnézte: hogyan alázák meg, hogyan fosztják ki a polgárisodás legönzellebb bajnokát; ki nélkül tíz Washington sem tette, tehetne volna le az újvilág szabad államának alapkövét; ki nélkül talán még egy ezredéig uralkodott volna Európában a feudális szolgaság, s a népek ma sem lennének egyéb nyomorult birkanyájánál, mely gyapját azért neveli, hogy legyen mit másnak lenyírni.

Ezt a nemzetet mindenki elhagyta. Kik legelőbb tartoztak neki, fekete hálálansággal fizettek a vett jóért; a hatalmas szövetséges azt üdvözlé, ki barátját földre zúzza, ki hallatlan követeléseit elfogadtatván, a francia nemzet egy részét a kétségbeesés karjaiba taszítja.

Alig ért nemzetet az újabb korban akkora csapás, mint 1870/71-ben a francziákat. Némileg ez magyarázza meg azt, hogy a düh és kétségbeesés örülete fogta el Páris alsóbb osztályait, s hogy ezek nem halgatva a józan okosság szavaira, megkezdék a polgár háborút az annyit szenvedett Páris falai közt.

Mennyi része van ebben az elfajult monarchicus pártok ez idő szerinti igazgatásának, nem tudhatjuk; de hogy az oroszlanrész a porosz kegyetlenséget, telhetlenséget — talán a ravasz számítást is illeti, s e borzasztó sikerben öntudatlanul dolgoznak kezére a tulzók, az eszevesztettek, ez tagadhatlan tény.

Még mindig tapossa néhány százezer durva hódító a francia földet, s a nagy nemzet fia már is egymás ellen fordítják fegyvereiket. Évtizedekre terjedő békére lett volna szükség, hogy a szenvedett csapásokat kilehessen épülni, az egyetértés terén munkálva fáradhatatlan közértelemmel. Ezek az örült tulzók kockára tesznek mindent: árulóknak kiáltják ki azokat, kik a lehető becsülettel megtektek.

E tulzók elődei voltak azok, kik 1848 júniusában utcabarczot kezdtek Párisban, compromittáltak a köztársaságot, s népszerűtlenné tén Cavaignacot, ki egy Washington jellemével, tehetségével bírt — utat nyitottak a reactionarius pártörödek működésének, lehetővé tették oly elnök megválasztását, ki később mint császár ostroma lett az országnak.

Most is az ilyszerű tulzók — mindegy akár porosz aranyért, mely francia erszényből került ki, — akár öntudatlanul — de ők festik be francia vérről Páris utcáit; lehetlenné tesznek olyan embereket mint Favre és Thiers, s ez által végkép megrendítik a köztársaságot, ki tudja miféle zsarnoknak készítik elő az utat egy újabb kiadásu, zsarnokságra.

Igaz, hogy az elfogadott békefeltételek hasonlítanak azokhoz, a milyeneket midőn Róma Carthagora erőszakolt, ezek drága ércből is csináltak foggyvert a már kiadottak helyett, hogy napokig védhessék dicső városukat, s nejeik és leányaik ékes hajukat adták oda hajóköttelekre.

De hát ezt teszi-e Páris? Ha a poroszok ellen folytattak volna utca-harcot, ez lehetett volna eszevesztet hazafiság; hanem a midőn saját honfitársaikra irányozták a golyoszorókat, nem Páris védelmére, hanem a köztársaság eljátszására dolgoznak, kitérve az országot annak, hogy a hódító ellenség szézezeire ismét visszaforduljanak: — ez több az örültsegnél is, ez hazaárulás!

Polgár-háboruval akarják megmenteni az ország becsületét és nagyságát? Hisz az ilyen harc a legerősebb államot is alapjaiban ássa alá! Ily módon ellenségeik érdekeit szolgálják; hazájukat a végmegsemmisülés örvényébe taszítják, s nem védik, hanem megbuktatják a köztársaságot, talán épen a wilhelmshöhei árulóhoz hasonló zsarnokfajzat javára.

A magyar határőrvidék polgárosítása.

— Magyarország területi épségének biztosítása azon politikai dogma, melyben valamennyi pártjaink egyetértenek, ha tehát ezen a téren tehetünk ismét egy lépést előre, ezt méltán nevezhetjük országos közóhajtságnak megfelelő vívmánynak.

A magyar határőrvidék polgárosításának kérdése egyike vala a legkényesebbeknek, a legnehezebben megoldhatóknak; igénybe vette ez a mindenoldalu, előrelátó számítás, a működő tényezők pontos meglátolását, s az államférfiúi eszély és tapintat teljét.

E fontos ügyben nem volt szabad semmit is elhamarkodni; itt az elsietés könnyen visszavethette volna az ügy elintézését évtizedekre, sőt tág kaput tárhatott volna beláthatatlan következményű belviszályokra, melyeket vajmi könnyű lesz vala államunk szabadságát, önállóságát kájan irigységgel szemlélő elleneimnek belmegerősödésük folytamatának ha nem is feltartóztatására, de legalább megakadályozására felhasználni. Ezt a Scyllát kikerültük, ezt azoknak köszönhetjük, kiknek jelszava: mindent a maga idejében.

Nem tagadhatjuk, hogy ez a kérdés páratlan csigalépcsőkkel haladt a megoldás mindnyájunk által óhajtvá várt célja felé; hisz a múlt év április 4-én csak két ezred (a slui és varasdi) s még más két század polgárosításáról terjesztett kormányunk törvényjavaslatot a képviselőház elé. E javaslatat hosszas viták után az előkötéssel emelte parlamentünk törvényerőre, hogy a jelzett területek már 1870. folytán polgári kormányzat alá vétesenek.

A kezdet, mint látjuk eléggé szerény volt s még mint ilyen sem valószínűsíthető. A mi lajthantuli szövetségeseink birodalmi tanácsa havakon át nem ért reá e fontos ügygyel foglalkozni, s így, bárha már három hó telik le 1871-ből, még ma sincs életbeléptetve a törvény, melynek már 1870-ben kell vala foganatosíttatnia.

Az a párt, mely ott fenn Bécsben „alkotmányhű“-nek szerette magát nevezni, inkább kezelt fogott a katonai párttal, mely a határőrvidékben a jövőre remélt reactio egyik legalkalmasab tanúját őrizte, s az alkotmányos polgári szellem behatásától féltett határőrvidéket chinai fallal szerette volna elzárni, hogy így maga céljaira egykor felhasználhassa. Ez a clique meg is tett minden lehetőt, hogy a magyarellenes hangulatot, melynek magvait a 30-as években vetette volt el az illyrismus, minél bübbül tenyésztetre indítsa; s azok a quondam megbámult alkotmányhű férfiak mit sem tettek arra, hogy Magyarország méltányos igényei mielőbb kielégítenek, sőt láthatólag örültek a huzás-halasztásnak.

A dolgok ily állásában vettük az örvendetes hírt, mely szerint a magyar miniszterelnöknek sikerült az egész magyar határőrvidék polgárosítását kieszközölni, s hogy valahára a birodalmi tanács bizottsága is tárgyalni kezdi a határőrvidék átadását illető módokat.

Mint biztos forrásból értesülünk a határőrvidék polgárosításának kérdése akként rendeztetett, hogy a zágrábi és pétérvári katonai főparancsnokságok a közös hadügyminiszterium hatósága alól kivételtvén, a magyar honvédelmi miniszterium alá rendeltetnek, s ez fogja a polgárosítás kérdését keresztülvinni.

Az illető érdekek kimélete lesz irányadó. A határőrvidéki községek még néhány évig megtarthatják jelenlegi szerkezetüket. A házközösség szor-

kás intézménye fennmarad, az illetőktől függ annak megszüntetése, vagy átalakítása. Az iskola-ügy és a körendszet fokozatosan fog átalakítani. A mostani közigazgatási tisztek meghagyatnak teljes illetményeikkel. Kiváló gond fordítatik a közlekedési eszközök gyarapítására.

A előrendekedés emez alapvonalai mutatják, hogy itt kimélettel nyuland a magyar kormány a meglevő intézmények átalakításához: tiszteletben tartandja az ottani lakosság szokásait, belsejkeztét; nem fosztja meg éleltesi módjuktól az ott hivataloskodókat, s e felett, főleg arra törekszik, hogy a határőrvidék népségét a katonai rideg elszigeteltség öléből kiragadvá, a polgári szorgalom mezejére segítse; így anyagi jóléthez juttassa egy célszerű közlekedési hálózattal, míg a tanügyi reformok a szellemi sötétséget fogják lassanként szétoszlatni közöttük.

Igy tekintve a megoldás módozatát, attól minden irányban kielégítő eredményt méltán várhatunk; mert, ha a polgárosításnak van is olyan oldala, melyet csak huzamos idő rendezhet megnyugtatólag — a társadalmi átalakulást értjük — pénzügyileg és politikailag behatónak és helyesnek kell elismerni a kivított szervezkedési módozatokat; egyfelől mert azokat saját nemzeti kormányunk intézend az egész magyar határőrvidéken; másfelől, ha pár %-al többet is kell fizetnünk a közös quótába, de ismét sikerült nemzetünk vállairól a tulterhelést elhárítani, s mégis az ország egyik kiegészítő részét visszakapcsolni.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten márt. 22. 12 óra 30 p. délután.

Erkezett Kolozsvárra márt. 22. 2 ó. 35 p. d. u.

Versailles. A diplomatiái tesület ide költözött. A kormány a 119-ik ezredre appellált, de ez felmondta az engedelmisséget. A sevrissi hidat loyasság és gyalogság őrzi elővigyázatból, hogy a nemzetörök Párisból ne törhessenek át Versaillesba.

A párisi lázadás.

Páris, márt. 19. A Párisban jelen levő minisztereknek egy a párisi nemzetörökhöz intézett kiáltványa kárhoztatja az ugynevezett „központi bizottmány“ eljárást, melynek senki által nem ismert tagjai Párisnak, Franciaországnak és a köztársaságnak ellenségei. A kiáltvány felhívja a nemzetöröket, hogy a kormány és nemzetgyűlés köre csoportosuljon.

Páris, márt. 19. Versaillesból a mai napról érkezett tudósítások jelentik: Az egész kormány összegyűlt. Vinoy parancsnoksága alatt 40,000 katona van összpontosítva. A hatóságok főnökei és a hadsereg parancsnokai ide érkeztek. A departementok hatóságai utasítottak, hogy egyedül a versaillesi kormány rendeleteit foganatosítsák.

A központi bizottmány minden polgármesteri kerületben ideiglenes bizottságokat állított fel, — elfoglalta a miniszteriumokat és a táviradivaltat. Mint hírlak, Chanzy tábornok tegnap este, a mint Párisba érkezett, elfogott Egy Versaillesból az összes prefektekhez, főállam-ügyeszekhez, tábornokokhoz és polgármesterekhez intézett kiáltvány a versaillesi kormányt nyilatkoztatja ki egyedül törvényesnek. A ki a fölkelő kormányhoz csatlakozik, lázadónak tekintendő. Estére a Versaillesban jelenlévő összes képviselők magán-értekezést tartanak.

A „Journal Officiel“ írja: Minthogy a kormány az összeütközést ki akarta kerülni, türelmesen viselt magát, és vonakodott fellépni azon férfiak ellen, kiket a hazához és kötelességükhöz visszavinni reméylett.

A hivatalos lap erre a tegnapi eseményekről szól, s ezeket mondja. A montmartrei állás elfoglaltatott és az ágyukak vissza kelle vitetnők az arsenalba, midőn a nemzetörök, kik a tömeget felszólították és magukkal sodorták, rárontottak a katonákra s elvették tőlük a fegyvereket.

Több zászlóalj körülvett, mások kénytelenek voltak visszavonulni. A lázongók erre urai lettek a területnek. A nap rendtelenséggel végződött. A nélkül, hogy a nemzetörök összehívatott volna, ma reggel nagy tömegben gyűlekezett az össze, hogy a felkelést elnyomja. A lázadók ma este a nemzetörök tábornokai törzsenek épületét és igazságügyminiszteri palotát kezükbe kerítették.

Aggodalommal kérlek az emberek egymástól, mi lehet az egészen célja? A gonoszok azon hírt terjesztették el, hogy a kormány államsínyt készít elő. Ez gyalázatos rágalom. A kormány, — mely az általános szavazás alapján választott nemzetgyűlésből veszi erejét, — többször kinyilatkoztatta, hogy a köztársaságot akarja megalapítani.

Azok, kik a kormányt meg akarják bukítani, a rendtelenség és gyilkosság emberei, kik nem borzadnak, félelmet és halált árasztani egy városra, mely magát egyedül a rend, a törvények tisztelete és munka által mentheti meg. Ezen emberek bünténye — reméljük — a párisi népesség jogos elkeseredését keltendi fel, mely népesség lábra álland, hogy a megérdemelt büntetést kiroja az illetőkre.

A nevezett lap erre felel, hogy Lecomte és Thomas tábornokok mint lövették agyon minden ítélet nélkül,

és hogy azoknak tetemei megcsontkittattak. Lecomtenek két hadsege, kicsinyben mult, hogy ugyan oly sorsra nem jutott.

A „Journ. off.“ e szavakkal végzi cikkét: Páris lakossága, mely eddig oly elnéző volt a rendzavarók iránt, belátandja végre, hogy erőlyesnek kellend magát mutatnia ily gyalázatos tények ellenében, mivel különben büntársnak fogna tekinteni.

A „Journal des Debats“ írja: Márcz. 18-ka történelmünk legborzasztóbb napjai közé fog tartozni. A lázadás ur Párisban. Ezen gyalázatos nagy több bajt okozott a köztársaságnak, mint az összes bonapartista cselszövény okozhatott volna annak; és Franciaország, mely saját kezeivel marczangolja magát szét, épen olyan beteg mint a köztársaság. Polgártársainknak előszabott kötelességük, az ország törvényes képviselői által fellállított kormány körül seregleni. Egyedül a nemzetgyűlésnek és képviselőinek van joguk parancsolni. Ha ezeknek engedelmeskedünk, azon végső reményünk merad, hogy szerencsétlen hazánkat megmenthetjük.

Az „Electeur Libré“ szerint a kormány egy része Párisban maradt; másik része Versaillesba ment, hogy a nemzetgyűlés közelében legyen, és az eredmények által parancsolt intézkedéseket megtehesse. Tegnap este a montmartrei nemzetörök elfoglalták a Vendome-téren a nemzetörök tábornokai törzsenek épületét.

A központi bizottmány hívei azt mondják, hogy békes szándékaik vannak, és csak azt akarják, hogy nemzetörök egy, maga által választott főnökkel bírjon, ki parancsoló megbízatással láttassék el, a köztársaságot védelmezni. A „Journ. Off.“ ma még nem jelent meg.

Páris, márcz. 18. déli 4 órakor. Ma a következő

proclamatió ragasztatott ki az utcákon: Polgárok! A párisi nép lerázta azon ígát, melyet rá akartak rakni. A szenvedélytelen béke, bizván hatalmában, félelem és kihívás nélkül várta azon szemtelen eszelősöket, kik a köztársaság ellen akarék emelni kezüket. Ez alkalommal testvéreink a hadseregben, nem akarták szabadságaink szentségét bemoeskolni. Köszönet mindnyájuknak; vajha ti, és Franciaország egy, minden következményeivel kiküldött köztársaságnak alapjait raknátok le! A köztársasági kormány az egyedüli, mely a megszállatások és polgárháborúk korát be fogja rekeszteni. Miután az osztrómalapot meg lesz szüntetve, a párisi népesség meg fog hivatalni ny gyűlésekbe, hogy a községi választásokat végbe vigye. A polgárok biztonságát a nemzetörök segítségével óvhatja meg.

Kelt a Hotel de Villeben. A nemzetörök központi bizottmánya. Aláírva: Assy, Beluioy, Ferrat, Babak, Moreau, Dupont, Varlin, Boussier, Mortier, Gaubier, Vallette, Jourde, Rosseau, Bullier, Blonnet, Grellard, báro Gerresse, Halse, Pougeret.

Spanyol választási mozgalmak.

A spanyol kortesválasztások legközelebb fejeztettek be a kormánypárt diadalával. Minő hevesek voltak a mozgalmak e választások körül, kitűnik az „Italie“ madridi levelezőjének alábbi sorából.

Egy negyedszázad óta lakom Madridban — írja az említett levelező f. hó 10-ről — de még soha nem voltam tanuja oly izgatott politikai szenvedélyeknek, a milyenek a jelenlegiek. A madridi választókerületekben még van valami rend, de a tartományokban a legsajnálatalmálabb jelenetek folytak le. Így Medina-Sidoniába véres összecsapás történt, melyben ketten meghaltak és nyolczan megsebesültek s csak fegyveres közbelépés akadályozta meg a további vérengzést. Sanguésaban (Novarra) a karlisták és republicanusok közt egyrészt s az adameisták között másrészt lövések történtek s a szavazást fel kellett függeszteni. Oviedóban a republicanusok egy proklamatiót adtak ki, mely e szavakkal kezdődött: „Le az idegen királylyal!“ A hatóság a proklamatiót lefoglalta és az aláírókat elcsukatta. Zamorában, Foró és Salamanquaban, Cabra és Montillában komoly verekedések fordultak elő. Pradóban a cordovai péfektnek fegyveres erővel kellett megjelenni, hogy a választási szabadságot megóvhassa. Sosban (Aragonia) két választó gyilkoltatott meg. Tolosa és Victorriában a nép összezúzta a választási urnát.

Galiciában Montero Rios, volt igazságügyér, lépett fel mint kormányjelölt s ez ellen tízenegy pap faluról falura izgatva járta be az egész megyét a carlista jelölt javára.

A spanyol választók nagyobb része úgy értelmez a választási szabadságot, hogy akkor szabad mindent tenni, a mit csak tetszik, a mit némileg abból magyarázhatunk meg, hogy tíz spanyol választó közül alig van három, a ki írni olvasni tudjon.

UJDONSÁGOK.

N. t. évnegyedes előfizetőinket kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Előzetesi föltételek 1871-re:

9 hónapra 1871.	apr.-dec.	8 ft.	—	kr. o. é.
Félévre	apr.-sept.	5 „	50 „	„
4 hónapra	apr.-jul.	3 „	80 „	„
Évnyegyedre	apr.-jun.	3 „	—	„
2 hónapra	apr.-maj.	2 „	—	„
Egy óra	aprilis	1 „	—	„

Az esti kiadás külön küldésért a vidékre:

9 hónapra 1871.	apr.-dec.	1 ft. 10 kr. o. é.
Félévre	apr.-sept.	— „ 80 „
4 hónapra	apr.-jul.	— „ 60 „
Évnyegyedre	apr.-jun.	— „ 40 „
2 hónapra	apr.-maj.	— „ 30 „
Egy óra	aprilis	— „ 20 „

A „Kol. Közl.” szerkesztősége.

— A királyné az örültek között. Ő felsége, mart. 20-án meglátogatta a budai országos tébolydát. Megtekintette az intézetet, nagy érdekltséget tanusított annak berendezése, igazgatása iránt s megmutattatott magának néhány beteg. Megható volt látni, mikor egy halvány, magas nő alak elébe jött s királyi nőt magatartással bemutatá magát Erzsébet királynénak: „Én vagyok Magyarország királynéja.”

— **Kegyadomány.** Ő felsége a királyné a hozzá segélyért folyamodott szegények részére kétszáz forintot küldött Pestváros főpolgármesteréhez kiosztás végett.

— **Erzsébet királynő** az izr. árvaházat magas látogatásával tisztelte meg. Kiséretében voltak gr. Andrássy Gyulán és b. Nopcsa. A nőegyleti bizottmány élén az alelnök: Bischitz asszonyág és az árvaház intendantsnője: Stern Fanni asszonyág fogadták a legmagasb vendéget. A tanterembe érkezvén, a növendékek éljenzéssel köszönték a kegyes asszonyt és egyikök a legtisztább magyar beszéd kíséretében nyújtott át a fen-ségnek egy gyönyörű bokrétát, mit a királyasszony nyá-jasan megköszönt. Azután kérdést tett, vajon mitéleket tanulnak? beszélnek-e és tanulnak-e mind magyarul? stb. Bejárván minden helyiséget, örömdetes meglepe-tését nyilatkoztatá a látottak és hallottak fölött. Végül a királyné és grófné bejegyezvén neveiket a vendégeknyv-be, egy félórányi időzés után búcsút vón ő felsége az árváktól.

— **A kath. kongresszus** márczius 20-án fejezte be az általános vitát, a szavazás a következő napon volt megtörténendő. A kisebbség az utóbbi napokban lényegesen megzaporodott: de az ellenpárt sem volt télen, s valószínű, hogy a többségi munkát fog elfo-gadtatni.

→ **Dr. Szombathelyi Gusztáv** májusban meg-nyitja a Diána fürdő helyiségén most készülöben levő uszodát.

— **A gr. Teleky-féle** 1870—71-iki drámai pályázatra, tíz vigjáték érkezett be a m. t. akadémiához. A pályadíjt Szigligeti „Udvari bolond” című vigjá-téka nyerte el.

— **A hátszegi vadász-társaság** a mult hó végén elkezdte működését a Retyezáton. Alig egy heti fennlélt alatt nyolcz zerge esett el.

— **A pesti nemzeti színházban** april elejétől megnyílik az olasz opera idénye, melyet Boccolini szini képezdei énektanár szervezett. Összesen 32 előadás lesz, s június közepéig fog tartani. A helyárak ugyan-csak borsosak, így például egy zártszék 4 ft.

— **A m. kir. pénzügyminister** a kolozsvári jószág igazgatásához: gazdasági titkárrá Böhm Gusztá-vot, számtisztékké: Mangesius Mihályt, Pittner Gáspár és Samecz Vladimirt, irodatiszté: Stief Ferenczet, pénz-nökká: Göllner Antalt, pénztári ellenörre: Oelberg

Frigyes, továbbá a topánfalvi erdőhivatalhoz pénztár-nökká: Heiszer Antalt, végre a kolozsvári bányagazga-tósághoz számtiszté: Mayer Antalt nevezte ki.

— **Az eichstádi** (morva) temetőben van egy sírkő következő felirattal: „Itinai Költner Mária, Zsófia hajadon, meghalt 1802-ik év január hó 22-ik napján, életének 82 évében. Mária Theresia császárnő idejében Hagenbach nevét viselő cs. kir. sorezrednél mint közka-tona, s illetőleg altiszt 6 évig szolgált, s az időtől fogva havonként 8 ft 20 kr nyugdíjt hozott.” — b.

— **Alex Rogali chevalier de Bieberstein**, Lilleből levelet intézett Pest város főpolgármesteréhez, melyben mint magyarországi származású, s azért, mert mint mondja, a külföld Magyarország viszonyairól nem a magyar hírlapok. hanem az ellenséges indulatu német sajtó útján nyer értesülést, — azt kéri, adassék neki a város és miniszterium által segély: hogy egy nagy lap-szemlét adhasson ki francia nyelven, mely kivonatokat tartalmazand tisztán magyarországi lapokból, tárczájáb-ban pedig csupán magyar írók műveit ismertetné.

— **Ulm transparent.** A béke megkötésének megünneplésére rendezett illumináció alkalmával az ulmi disznópiaczon egy transparent következő vers diszelgett:

Auch auf dem Markt der Säue,
Woht echte deutsche Treue.

Ehez méltó a hamburgi hentesé:
Wie diese Wurst unter den Würsten,
So bist du Wilhelm unter den Fürsten.

(—r.—o.) **Nemzeti színház.** Takács Ádám jutalmára kedden, a „Saint-tropezi urnó” került színre. A ház nem telt ugyan meg, de azért még se hiányzott a taps jutalmazott megjelenésekor. Szorgalmas színé-szünetek meg is illette. Az előadást sok tekintetben sike-rültnek mondhatjuk. Takács (Maurice) nem volt épen szerepkörében, mindazáltal mégis érdekessé tudta tenni magát. Leginkább a harmadik s következő felvonásokban több jelenetben megtapsolták. Sz. Mátrai Laura (Hortense) művészi tüzzel, lelkesedéssel játszott; kivált-kép a második felvonás azon jelenetét, midőn Károly-lyal a vendéglőben találkozik, majd gyűlölt férje előtt összeesik, a szó szoros értelmében művésziileg adta; a harmadik felvonásban, midőn Maurice fölfedezi titkát, hogy Károlylyal szerelem-viszonya van, a közönség teljes elragadtatással tapsolta meg. Mátrai Béla Caussade nem épen könnyű szerepével mérközött meg. A közönséget nemcsak kielégítő játékaival, de pár helyen többet is tett, mint a mennyit vártunk volna. Szorgalmas fiatal színésznők naponta előhaladás jelét adja; remél-letjük, hogy ha nem fog lankadni, színészetünk nemcsak hasznos tagot nyer benne, de színpadunkon egy régi hézagot tölt be. Csak tartsa szem előtt Mátrai is, hogy ha az erőt szétforgácsoljuk, több irányba működve, nehéz remeket teremteni. A színészbzen leginkább megboszulja magát az ilyen felületesség. Mai játékában legtöbb fer-deséget mozdulataiban tüntetett fel; ezt azonban az idő és gyakorlat simítani fogja.

Csütörtökön, márczius 23-án a francia színi sebes-ültek és károsultak javára, a jótékony nőegylet által rendezett „Zeneestély.” Ezt követi: „A marquisné arczképei.” Vigjáték 1 felvonásban, 3 képben.

Közzgazdaság.

A Kolozsvárt 1871 február 11-kén alakult Erdélyi pincze-egylet alapsza-bály-tervezete.

(Vége.)

8) Az elnök. a) Elnököt 3 évre a közgyűlés vá-

laszt, 3 év elteltével elnökségéről leköszön, de ismét választható.

b) Az elnök a köz- és választmányi gyűlést össze-hívja és azokban elnököl. Minden hónap első hétfőjén reudes választmányi gyűlést tart.

c) Köteles 2 választmányi tag jelenlétében, éven-ként legalább is négyszer, váratlanul, pénztárt és pin-czét vizsgálni s az egyesület vagyonára felügyelni.

d) Az alapszabályoknak s a közgyűlés által ho-zott határozatoknak megtartását, teljesítését ellenörzi.

e) Az elnök akadályoztatása esetében, ideiglenes elnököt a választmány saját kebeléből választ.

9) Osztalék. Az évi tiszta haszon, azaz, a nyere-ménynek azon része, a mely a rendszeresített kiadások és az üzletre tartozó minden költségek levonása után fennmarad, következőleg oszlik:

a) 10% az igazgató választmány,

b) 5% az igazgató és

c) 5% a kezelő személyzet részére mint jutalék, ez utóbbi azon arányban oszlik a kezelő személyzet között, a mint a választmány méltányosnak látja.

d) Az ezeken kívül fennmaradó 80% képezi a részvények után járó osztalékot, a részvények szám-aránya szerint.

e) A közgyűlés a részvények osztalékául fennebb megállított 80%-ból, az üzlet emelése, szilárdítása, fejlesztése tekintetéből bizonyos százalékot visszatarthat.

10.) A részvényesek borkeltesítési joga. a) Az 1-ső pontban láthatólag: az egylet egyik czélja a borá-rászati és szőlőszeti érdekek emelése is levén, minden 5 részvény birtokosa a maga saját szőlőjében termesztelt borából, hitelesen bezonyítván, hogy az valósággal saját termesztménye: helyt, Kolozsvárt levő pinczéjé-ben 100 erdélyi vedret, az egylet pinczemestere által kezelthet.

b) A kezelési díjt időszakonként a választmány határozza meg.

c) Minden részvényes csak annyi 100 veder bort kezelthet, a hányszor 5 részvénye van.

d) Minden részvényes ily módon kezelteett borá-ból kiállításokra küldhet, az egylet által használt czimlap alatt, melyre saját nevét ráírni köteles.

11) Az egylet történetétől felosztása. a) Az erdélyi pincze-egylet 20 évre alakult.

b) Ez idő előtti felosztását csak is az összes tagok ¾ részéből, s a kibocsátott részvények ¾-dének lelé-tele mellett alakult közgyűlés határozhatja el.

Kolozsvárt, 1871 február 11.

Az ideiglenes választmány

Br. Bornemisza János,
elnök.

Paget János, Tauffer Ferencz, Gr.
Teleki Gusztáv, Zeyk József, Wagner
Frigyes és Dávid Antal.

Jegyzés. A márczius 1-jéig tartó részvény-alírások és 10% lefizetése Kolozsvárt, a kisegítő-pénztár igazgatója T. Tauffer Ferencz urnál, naponta d. e. 8—12-ig történhetnek.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Márt. 21-ről: 5% Metaliques 58.15. 5% Nemzeti kölcsön 67.90. 1860-diki állammkölcsön 95.50. Bank-részvény 727. Hitelrészvények 264.70. London 125 20. Ezüst 123.15. Cs. k. arany 5.80. Napoleonör 9.97%.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.25. Temesi 76.—. Erdélyi 74.—. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

A közönség köréből.*)

Nyilatkozat.

A „M. P.” idei 52-dik számában Udvarhelyszék-ről egy tudósítás jelent meg, melyben a többek között a sz.-udvarhelyi ref. főtanoda igazgató tanára ellen azon vád emeltetik, hogy a követelválasztások folyama alatt három 10—13 év közt levő gyermeket megbotoztatott volna azért, mert „éjjen a baloldal”-t kiáltottak a ref. tanoda folyósóján.

Alólrak, mint a sz.-udvarhelyi ref. főtanoda elől-járósága, fölhíva érezzük magunkat — iskolánk érde-kében — ezennel hivatalosan kijelenteni, hogy az em-lített vád — kétségtől kivül tévedésen alapuló — valót-lanság.

Merült ugyan fel a választások folyama alatt egy eset, melyben a k. tanoda két növendéke, a tanoda fe-gyelmi törvényeinek durva megsértéseért vesszőbüntetést szenvedett. De miután ez eset alkalmával a megbüntettet növendékek, megittasodva, sőtét estve, a piacon rakonczállankodtak s a politikai tüntetéseket eltíltó és előlegesen kihirdetett előljárósági intézkedést megszegő demonstratív kiabáláson éretek: a rájuk mért büntetés teljesen fegyelmi törvényeinknek értelmében volt ki-szabva.

Ennyi a tény. És ez igen távol áll a jelzett tudósi-tásban foglalt esettől. Amaz eset pedig egyáltalában nem történt meg.

Midőn tehát a dolog állásának ismeretén alapuló tudomásunk szerint, tanodánk igazgató tanára egytáláb-ban nem lépte át ama hatáskört, melyet iskolai tör-vényeink és az előljárósági együttes határozatok szabtak elébe: a választások folyama alatt tanodánk érdekében tett igazgatói intézkedéseit nyugodtan vál-lalunk solidaritást.

Ennyit az igazság érdekében.

Kelt Sz.-Udvarhelytől, az 1871. márczius 11-én tartott gondnoki gyűlés határozatából.

Gyárfás Domokos, főgondnok. Nagy Lajos, al-gondnok. Kis Ferencz, tanár. Korondi Mózes, seg. tanár. Pataki Pál, r. tanár. Biró Albert, s. tanár és jegyző.

Nyilttér.

5—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten. Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azon-nal válasz adatik.

*) Az e rovat alatt megjelenő közlemények tartalmáért az alíró felelős. Szerk.

Hivatalos.

2—3

(101)

Pályázat.

Felső-Bánya sz. kir. bányavárosában a szülésznői állomás megürült. — Ezen állomással a város részéről 60 ft a kincs-tári bányászati társláda részéről hasonlólag 60 ft és így összesen 120 ft évi fizetés van összekötve. — Okleveles szülésznők, kik ezen állomást elnyerni kívánják, felszól-lítatnak, jelen pályázat kihirdetésétől szá-mítandó négy hét alatt, okleveleikkel és bizonyítványaikkal felszerelt kérelmeiket, alólrít főorvosi hivatalhoz Nagy-Bányán benyújtani.

Kelt N.-Bányán mart. hó 1-én 1871.

Nagy-Bányai m. kir. bánya kerületi főorvosi hivatal.

Sz. 222—1871.

1—3 (102)

Hirdetmény.

A nagy-bányai m. kir. gazdasági hivatal részé-ről közhírre tétetik, miszerint az alább elősorolt bértárgyak u. m.:

az oláhlápos-bányai koresma	1248 ft
a pojána-merului koresma	988 ft
a sztrimbulyi koresma	710 ft
a poduroi koresma	611 ft
a kapnik-bányai alsó koresma	801 ft
„ „ altárnai koresma	650 ft
„ „ középső koresma	957 ft
„ „ felső koresma	843 ft
az alsó-fernezelyi alsó koresma	877 ft
„ „ felső koresma	757 ft

f. év július 1-ső napjától a bajfalusi koresma és fürdőház pedig 490 ft kikiáltási ár mellett f. év october hó 1-ső nap-jától számítandó 1½ — Bajfalura vonatkozó-lag 1¼ — illetőleg az eredményhez mérten

2½ és 3½, — vagy 2¼ és 3¼, évekre, f. év május hó 9-én délelőtti 9 órakor Nagy-Bányán a kincstári gazdasági hivatal irodájában titkos ajánlatokkal össze kötött nyilvános árverés útján felsőbb helyi jóváhagyás fentartása mellett haszonbérbe fognak kiadni.

Bérleni szándékozók a fentebb kitett helyre és időre készpénzben vagy magyar vasuti köl-csön kötvényekben leteendő 50% bánatpénzzel azon nyilváníttas mellett hivatnak meg: hogy a megajánlandó haszonbérrei tekintet mellett a megbizhatás foka is kiválólag figyelembe fog vétetni.

Bepecsételt írásbeli ajánlatok is elfogad-tatnak, ha azok a kitűzött bánatpénzzel, és 50 kros bélyeggel ellátva legkésőbb f. év május 9-ikén reggeli 9 óráig a szóbeli árverés meg-kezdése előtt beadatnak, utó ajánlatok nem fogadtatnak el.

A bér feltételek — melyek közül kiváló-lag felemlítendő, miszerint bérlő a félévi bérlt biztosítására, és évnegyedenként előre való fi-zetésére köteles leend — Nagy-Bányán, Kap-nikon és Sztrimbulyban az illető gazdasági irodákban akár mely órákban megtekinthetők.

Magy. kir. gazdasági hivatal.

Nagy-Bányán márczius 10-én 1871.

Nem hivatalos.

1—6

(105)

Széna eladás.

Válaszuton mintegy 100 sze-kér széna eladó, értekezhet-ni iránta Ujvári Károly tiszt-tartóval Válaszuton.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi úton gyógyít a nehézkör valódi orvosa **Dr. Killisch O. Berlinben**, jelenleg Louisenstrasse Nr. 45. Eddigél 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg.

(93)

2—*

1—2

(103)

Előpataki ásvány viz.

Több évi tapasztalat azt tanította, hogy a február és márczius havakban töltött víz eredeti jóságát és oldó erejét sokkalta tovább és jobban megtartja mint a más időszakokban töltött. Ugyan-azért ugy intézkedtem, hogy f. év febr-uár és márczius havaiban a főkuhtól tiszta uj üvegekbe, javított dugaszolással annyi víz és ugy töltessék, hogy a víz minősége iránt minden igénynek elég legyen téve és minden megren-delés a leggyorsabban teljesíthetessék.

Lehető hamisítások kikerülése czéljából a raktárból kikérülő üvegek czink-kupakkal vannak ellátva, melyen körirabban kinyomott betűkkel ez szavak: „**Előpatak Dr. Otrobán.**” középen pedig „1871” olvashatók. Továbbá örömemre válik tudatathnom, miszerint a tava-lyi árakat, az idén tetemesen leszállíthatom és az által ezen jó hatásu viznek elvezetését köny-nyebbíthetem. Ugyanis egy 50 nagy üveget tar-talmazó ládának ára az idén csak 7 ft. 50 kr. egy 66 kisebb üveget tartalmazó 7 ft és a kö-zönség kényelmére ujabbán készült 25 nagy üveget tartalmazó ládának ára 4 ft. Együttal ajánlom a felügyeletem alatt készült egy neve-zett, „Előpataki hajtó pezsőg porokat” is mely-eknek főraktára Brassóban Száva Gerő urnak a „Koronához” czimzett gyógyszerárában van.

Dr. Otrobán Nándor.

Tűzifa öle

11 forint

CZIRIÁK és SALAY

kereskedésben.

(96)

Ny. Gámán János örököséinél Kolozsvárt.